

Avant il genter cuminaivel anc la fotografia da tuts ensemen.

In zic sco in grond inscunter da classa

DA FLURIN ANDRY / ANR

■ Dal 1961 avevan fundà persunas giuvas interessadas a la politica il Parlament da juvenils grischun. En la sala dal cussegl grond han festiva sonda divers dals commembers il 40avel giubileum da lur parlament.

Sco igl era il trend da quel temp en tut la Svizra avevan fundà divers juvenils a Cuira l'onn 1961 il Parlament da juvenils grischun (PGG). Stgars 50 dals commembers da quel parlament s'en radunads sonda passada a Cuira en la sala dal cussegl grond per festivar qua il giubileum da 40 onns. Tranter els p. ex. *Silvio Fasciati*, il directur da la Viafier retica, *Ulrich Immler*, il suprastant da la direziun da la Banca Chantunala Grischuna u il redactor *Hansmartin Schmid*. L'idea e l'iniziativa d'organisar quest'occurrènza avevan già *René Hefti* e *Pierluigi Schaad*. «I na s'ha betg midà bles», ha ditg Hefti, cur ch'ils parlamentaris d'ina giada eran tschentads en la sala, ch'els sajan mo daventads in zic pli madirs. En ses pled ha dà il giurist ed anteriur deputà Schaad in sguard enavos en l'istorgia dal PGG.

Grischuns sco pioniers

La finamira da quest'instituziun era tenor el da «svagliar tar ils juvenils l'interess per la politica, d'als scolar en la retorica e'ls introducir en la vita politica». Com-

members activs pudevan daventar Svizras e Svizzers en la vegliadetgna da 16 a 30 onns, cun domicil u dimora en il Grischun. L'occurrènza da fundaziun aveva già lieu d'atun 1961 en la chasa da citad da Cuira. In commentatur aveva scrit suent: «Igl eran preschents bles juvenils interessads a la politica, per gronda part da gener masculin.» Che quai s'haja midà dentant spert, ha infurmà Schaad. L'onn 1965 aveva lur parlament tenor sias infurmaziuns 88 commembers, e da quels eran 16 dunnas, damai baud 20 pertschient: «Sch'ins pensa che las emprimas dunnas en vegnidadas elegidas en il cussegl naziunal pir avant trent'onns, alura pon ins propi dir che nus eran pioniers en quel regard.»

Mintga fracziun aveva ses padrin

Per regla sa radunava il PGG ina giada al mais a Cuira en la sala dal cussegl grond. «Nus prendavan alura posiziun areguard las tractandas ed ils affars ch'eran gist actuals.» L'executiva dumbrava tschintg commembers. Il PGG fascheva part al Parlament da juvenils svizzer. Ina giada l'onn sa scuntravan ils delegiads da tut quels parlaments insanua en Svizra. Mintga fracziun dal PGG aveva in uscheditg padrin, il qual als cusseglia e givava nua ch'igl era necessari. Il padrin dals conservativs-cristiansocials (pli tard la pcd) era Georg Vieli, quel dals juvenils liberals (pld) Josias Grass, dals socialde-

mocrats Peter Bäder ed il padrin dals democrats (pps) era Leon Schlumpf. En num da la regenza ha salidà sia figlia *Eveline Widmer-Schlumpf*, la presidenta da la regenza grischuna, sonda «ils preschents restads juvenils». Hansmartin Schmid ha manegià alura en ses votum ch'ins na duessia idealisar memia quel temp passà, «er dals onns dal PGG era grev da motivar a juvenils d'avair interess e da s'engaschar per la politica.»

In invit dals juvenils d'ozendi

Vers la fin dals onns sesanta era vegnì schlià il PGG, tranter auter causa che las decisziuns tratgas dals juvenils nun avevan pudì vegnir realisadas. Pli u main tut ils parlaments da juvenils en Svizra eran svanids da quel temp. Oz è quai puspè auter: «En Svizra datti uss var 40 parlaments da juvenils», ha declerà *Ines Winet*, commembra da l'organisaziun tetgala da quels parlaments, «chantunals, regionalis, locals, cun differents structures, ma cun la medema finamira, d'avair er in pled en chapitel areguard l'avvenir da noss pajais.» Ella era vegnida a Cuira per envidar tut ils preschents a l'inscunter dals differents parlaments da juvenils, il qual ha lieu proxim onn a la fin da favrer a Berna: «Nossa mira che nus avain cun quell'occurrènza è d'emprender ad enonuscher blera gliued ed er da dudir co ch'ils parlaments lavuravan pli baud», ha'la ditg.

Ils iniziants da l'occurrènza, Pierluigi Schaad e René Hefti (da san.).

Hans Joos ed Anita Färber che discurren dals temps passads.

Ch'els hajan pudì far en il PGG ils emprims exercizis da retorica, ha ditg Hansmartin Schmid.

Cun grond'attenziun taidla Ines Winet las regurdientschas ed anecdotes dals juvenils d'ina giada.

Suenter ils onns en il PGG ha presidià Sina Stiffler-Flury pli tard il cussegl grond.

En num da la regenza grischuna ha salidà Eveline Widmer-Schlumpf ils preschents.

René Hefti, Peter Jörger e Rolf Stiffler han plaschair da sa vesair.

Ulrich Immler e Leo Jeker, davant l'edifizi dal cussegl grond.